

f. 42

Primo quid sit pellicans dicendum est. In ea quippe regione nascitur ut obis ignota
haec aurasit. Nascitur in solitudibus maxime nli fluminis in aegroto;
Quilibet sit auras haec. quod de illa psalmus dicere uoluit. hoc intueamur.
Habitat inquit in solitudine. Quicquid formam eius. membra eius. uocem eius.
morem eius. quantum tibi psalmus dedit. Aut est habitans in solitudine.
Neticorax aut est amans noctem. Parietines dicuntur. quas uulgo dicimus
ruinas. ubi parietes stant sine teeto. sine habitantibus. Ibi habitat meticorax.
Iam uero passer tectum quid sit nostis. Inuenio ergo aliquem decorpore
xpi predicatorum uerbi. compacientem infirmis. querentem lucrum xpi.
reminiscientem dominum sui uenturi medicat. Serue nequam & piger. du
res pecuniam meam nummularis. Ex huius dispensatoris officio uide
mus haec tria. Uenerit inter alios ubi xpianum non sunt. pellicanis est
in solitudine. Uenerit ad eos qui fuerunt occiderunt meticorax eti panie
rim. Non enim deserit etenebris eorum qui habitant in nocte. & ipsos lu
cruis uult. Uenerit ad eos qui xpianum sunt quidem habitantes in domo.
Non quasi non crediderunt. aut quod crediderant dimiserunt. Sed meo
quod credunt rapide ambulantes clamat ad eos passer. Non in solitu
dine. quia xpiani sunt. Nec in parietinis quia non ceciderunt. sed tamen
intecto sunt. Subteco potius. quia sub carne sunt ille super carnem.
Clamat passer. precepta diuina non facit carnalis. ut subiciatur teco.
Qui enim in teco est. non descendat tollere aliquid de domo. Et quod in ure
auditis. preificate super tecta. Iste tres aues et tria loca. Tonus homo
potest habere personam trium aurum. et tria genera hominum. Tamen
solitudo parietines tectum. non nisi tria genera hominum sunt.
Sed quid his plurimum ipsum dnm uideamus si forte ipse sit. Et neli
us ipse agnoscatur et pelicanus in solitudine. et meticorax impure
tum. et passer singularis intecto. Dicat nobis pauper iste. capit mrm.
Pauper uoluntate. loquatur pauperibus in necessitate. Quod enim di
citur uellegitur de hac uiride est pelicano. non taceamus. Non aliquid
adfirmantes temere. sed tamen nontacentes. Quod quis scripserunt.
& legi. & dici uoluerunt. Uossic. uide. ut si uerum est congruat. Si falsum
est. non teneat. Dicuntur haec aues et in qua colaphis rostrorum.
occidere parvulos suis. suos. eosdemque in modo occisor. ut lugere pri
duum. Postremo dicunt matrem se ipsam grauerter uulnerare. & sun
guinem suum super filios fundere. Quo illi super fuso reuin scunt.
Fortasse hoc uerum. fortasse falsum sit. Tamen si uerum est. quem
ammodum illic congruit. quinos cuius sacrificavit sanguine suo. Videte
congruit illi quod in tris circa uiuiscat sanguine suo filios suos. satis
congruit. Nam ipse gallinam se dicit super pullos suos.

"ut res homines
possunt habere
personam triu aurum."

4 6

di fac̄ ē ad illos appellati s̄ dū. Nā si, p̄pt̄a q̄a boni cēnt om̄s. n̄ sic om̄s dū dicaret. cū cū dixisset. d̄s stetit in synagoga d̄cōy. n̄ ait in medio dōs & hominēs discernit. tanq̄ ostendens qd̄ ut sit int̄ dōs & hominēs. s; in medio inq̄t dōs discernit. Deinde seq̄r. Vsq̄q̄ iudicatis iniqtatē. & cetera. Quę utiq̄ n̄om̄bus dīc. s; q̄bvdā. q̄a discernens dīc. in medio dōs discernit. S; qugrū si ad hominēs ad q̄s sermo n̄ ē dī fact̄ dū uocant̄. utrū & anglī uocandi s̄ dū. cū hominib; us tis & sc̄is maximū p̄mū. p̄mittat̄ eq̄litas angloz. & inscriptis qd̄c nescio utrū t̄ potē t̄ facile possit repperiri. ap̄t̄ dictos anglos dōs. S; cū de dñō dō dī cū cēt̄ tribulus sup̄ om̄s dōs. cur hoc dixerit. c̄tinuo uelut exponendo c̄iunxit. Qm̄ dū gentiū dēmonia. Sup̄ tales deos dīx̄ dñm̄ tribulē. insc̄is suis q̄s celos fec̄. aq̄b v̄ dēmonia t̄ren̄. Sic enī seq̄r. Dñs aū celos fec̄. Non ḡ dū sine additānto. s; dū gentiū dēmonia. Sup̄ius tam̄ tribulus inq̄t sup̄ om̄s deos. N̄ ait sup̄ deos gentiū quāuis hoc intelligi uoluerit. ad dēndo qd̄ seq̄r. qm̄ dū gentiū dēmonia. qd̄ quidē in hebreo dīr̄ n̄ ita ē scriptū. s; dū gentiū simulacra. Qd̄ si uerū ē. multo magis credēndis septuaginta diuino spū int̄pretati. quo spū & illa dicta s̄. que in hebreis litteris s̄. eccl̄e nāq̄ opante spū. Et̄iā hoc dici oportuit qd̄ dictū ē. dū gentiū dēmonia. ut intelligerem̄. sic et̄iā in hebreo positiū. dū gentiū simulacra. ut dēmonia potius que sunt insimulacris significarentur. Nam qd̄ attinet ad ipsa simulacra que grece appellant̄ idola. quo nomine iā utimur. platino. oculos habent & n̄ uident. & cetera que de his ideo dicunt̄. q̄a om̄ni sensu carent̄. quo circa. nec terreni pos sunt. quia n̄ ea que sentiunt̄ tr̄eri utiq̄ n̄ possunt. Quom̄ ergo dictū ē de dñō. terribilis sup̄ om̄nes deos. quō dū gentiū simulacra. nisi p̄ simulacra intelligant̄ dēmonia. que tr̄eri possunt. Vnde ait ap̄ls. Scimus quia nihil ē idolū. Hoc enī retulit ad materiā t̄renā. sensu carēt̄. In ea n̄t̄ ne quisq̄ putaret n̄ eē aliquā uiuentē sentientemq̄ naturā. que sacrificiū gentiū delectet̄. adiunxit. S; que immolant̄ gentes. dēmonis immolant & n̄ dō. Nolo uos fieri socios dēmonior̄. Si ergo n̄usquam indiuinis eloquii repperitur sc̄os angelos appellatos deos. ea mihi causa potissimum occurrit. ne isto nomine homines ad hoc edificarentur. ut ministeriū uel seruiciū religionis que grece liturgia uel latria dicitur. sanctis angelis exhiberent̄. quod nec ipsi exhiberi ab hominibus uolunt nisi illi deo. qui c̄ ipsorum & hominum deus est. Vnde multo utilius angeli uocantur.

236v

Quoniam iustus ex fide uiuit. Quia quid autem nobis adhuc repugnat. & ren-
 dit. demor talitate carnis. & hoc ranabitur. Vniuersitatem enim inquit
 & mortalia corpora uera per habitantem spiritum in nobis. Ad hoc pignus
 dedit. ut compleat quod promisit. Quidergo nunc in hac uita quando
 adhuc confessores sumus. non dum post erroris. Quod in hac uita quid fieri
 quomodo daturabitur. Sanat contra torsos de. sed perfecta sanitas tunc
 quendam diximus. nunc ergo quid. Allegat contritiones eorum. Quae sunt
 aligantia contritionum. sicut medici alligant fracturas. Aliquando
 enim intellegit. & hoc caritas uera. & notum est eis. quanum uidetur
 uel amedicis audierit. Aliquando praeceps & distorsio confirmata ut corri-
 gant medicis frangunt & faciunt uulnus nouum. Qui uinalia erat
 sanitas praeceps. Si ergo recte sunt inquit scriptura uiae domini. sed pra-
 ecor diu in illis scandalizabitur. Quid est praeceps cordis. torcicordis.
 tor tuuicord habens. Putat tortuus esse omnia quae eluuntur
 ab eo. Putat praeceps omnia quae fecit dominus. & displicent illi omnia iudica-
 ti. Maximeque in quibus ipse corruptus. & sedet & disputat quanma
 le faciat dominus. qui non pro eius uoluntate facit. distorsio tumor. Parum est quod
 non se corruptus addatur. & dominus uult distorsio quere adesse. Quid ergo ei dicit
 de super diu. tor tuuicord. aequus sum. si ueretur es. sentires aequitatem
 meam. Quem ammodum si in paumento aequali poneres distorsio conlignum
 in collo cardo. Undique nutrare. undique agitare. Quid non loci inaequali-
 tas. sed distorsio ligni facit. Sic autem scriptura. Quam bonus dominus
 rectus corde. Quid ergo iustus cor. Quomodo dirigitur. & tor tuuicord
 & durum. Iamer ergo totum & durum frangit. & conterit.
 & dirigitur. Tu diriges reuertendum non potes. Tu franges ille dirigitur.
 Quomodo tu frangis. Quomodo tu conteris. Confiteendo. pumendo peccata
 tua. Quid aliud significat peccatorum tunis. nisi forte putamus offa-
 rma aliquid peccasse. cum cedimus peccatis. sed significamus nos cor con-
 terere. ut ad nos dirigitur. Sanat ergo contritos corde. & con-
 tritum cor habentes. et sanitas ipsius cordis tunc erit per-
 fecta. Cum & corporis reparatio implebitur. quae promisit.

Nunc inter ea quid facit medicus. Allegat contritiones tuas. ut possis
 peruenire ad plenissimam sanitatem. donec consolidetur & quiescat tunc.
 quod aliquatenus. Quae sunt ista aligantia temporalia
 sacra. Allegantia medicina lassant contritiones nunc. Sacra
 menta interim temporalia quibus habemus consolationem. & ista om-
 na que celo quinque uulnibus ipsa quae sonant & transsonant. quoquid
 neceta gerit temporaliter aligantias sunt contritiones. Quem ammo-

311 ✓

Die resurrectionis filium uimus. Sed quomodo nunc
hunc dñm carnem natus fuerat psequebatur eū quā
undū sp̄m m̄tē s̄nūc. Sed quid dicit scriptura? ¹⁶⁰
acc ancillā & filiuī eius. non enim erat eū filius ancillā
& filio libere. Itaq; fr̄s. non sumus ancille filiorū
libere. Qualibetate xps nos liberavit.
¶ Abiit ibi trans mare galilee quodē tiberiac
et quebat eū multitudo magna quia uidebam
na que faciebat super his qui infirmabantur. Su
erget in monte ibi. & ibi sedebat cū discipulis sui
cū aut p̄ximū pascha dies festus iudeorū. Cū su
as se ergo oculos ibi. studisse quia multitudo
uena uenit ad eū dicit ad philippum. Un
uimus panes ut manducem̄ h̄i. & hoc autē dic
erat eū ipse enim sciebat quid lebet facturus
vobis ei philippus. Duce nōrū denariorū pa
nes. et cibis. ut unus quisq; modicū quid
erit. et unus ex discipulis eius. andreas fra
uenit et dicit vobis unus hic qui habeat qui

160°

dei missione filium uis. Sed quomodo nunc
tunc dñ carnicem natu fuerat psequebatur cū quā
undū sp̄m ita s̄tūne. Sed quid dicit scripture?
ut ancilla & filiu eius. non enī erat ea filius ancill
ū filio libere. Itaq; fīs. non sumus ancille fili
libere. Quilibetate xp̄s nos liberavit.
Nth: Abiit ih̄s trans mare galilee quodē tiberiac
sequensq; eū multitudine magna quia uidebam
aque faciebat super his qui confirmabantur. Su
ergo in nomine ih̄s & ibi sedebat cū discipulis su
erat aut p̄ primū pascha dies festus iudeorū. Cū sub
iassa ergo oculos ih̄s. s̄uidissimū quia multitudo
uicent ad eū dicit ad philippum. Un
monus panes ut manducent si. Hoc autē dic
erat eū ipse enī sciebat quia leet facturus
erat ei philippus. Ducecepsū denariorū pa
nū s̄tū ut unus quisq; modicū quid
erat ei unus exdiscipulis eius. andreas s̄tū
unū. Et p̄tū unus hic qui habet qui

1608

propr
quame
abu
ad
eff
atcen
att
doce
quisut
rectib
dis
S. tri
mensib
donec
fus
uip
adpi

sariu oratione
idumei desem
regio querat
edom cū in
id idumea
disset al pīn
cias ad sepolie

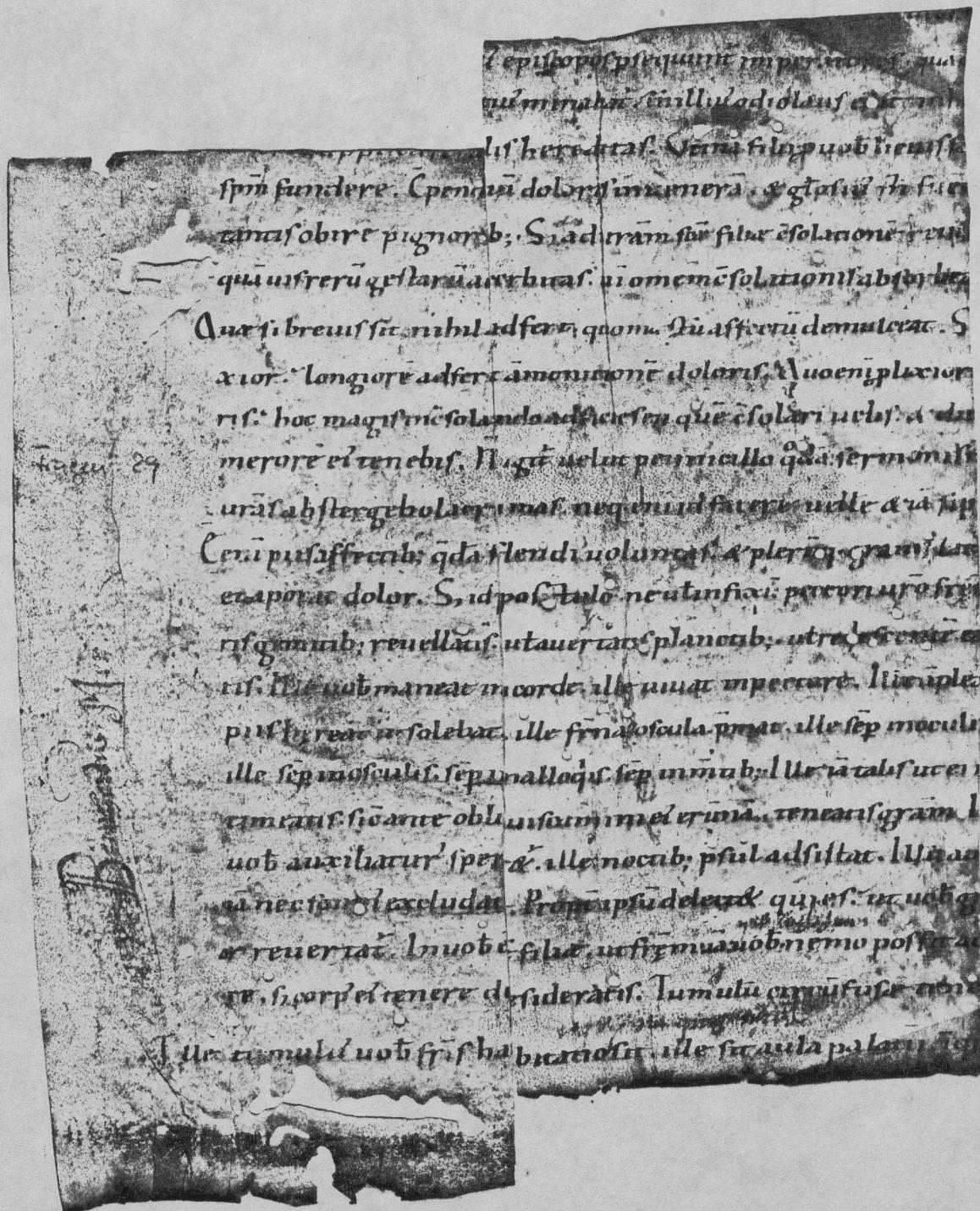
Dixitq; et farao que nimis apud me
indiges ut quia sis irae in terra tuam.
At illi respondit. Nulla secesserat
ut dimicaremus. suscitauit eis ad uerba
mūrazor. filium achaia quatuor erat
ad adazer. regem saba dū suū deon
gregauit contra eū viri. & factus est
princeps bithronū cum interficeret
eos ad habueruntq; damascū & hi
erat ibi & consuetuēt ēre am
tratq; aduersariū isrl
et hoc sunt usq; dialectus salomonis
& hebreo est malū ad ad & eodum contra
isrl regnauit q; insiria hitroboam
quod: ad. & en. bith & ohra thgūs.

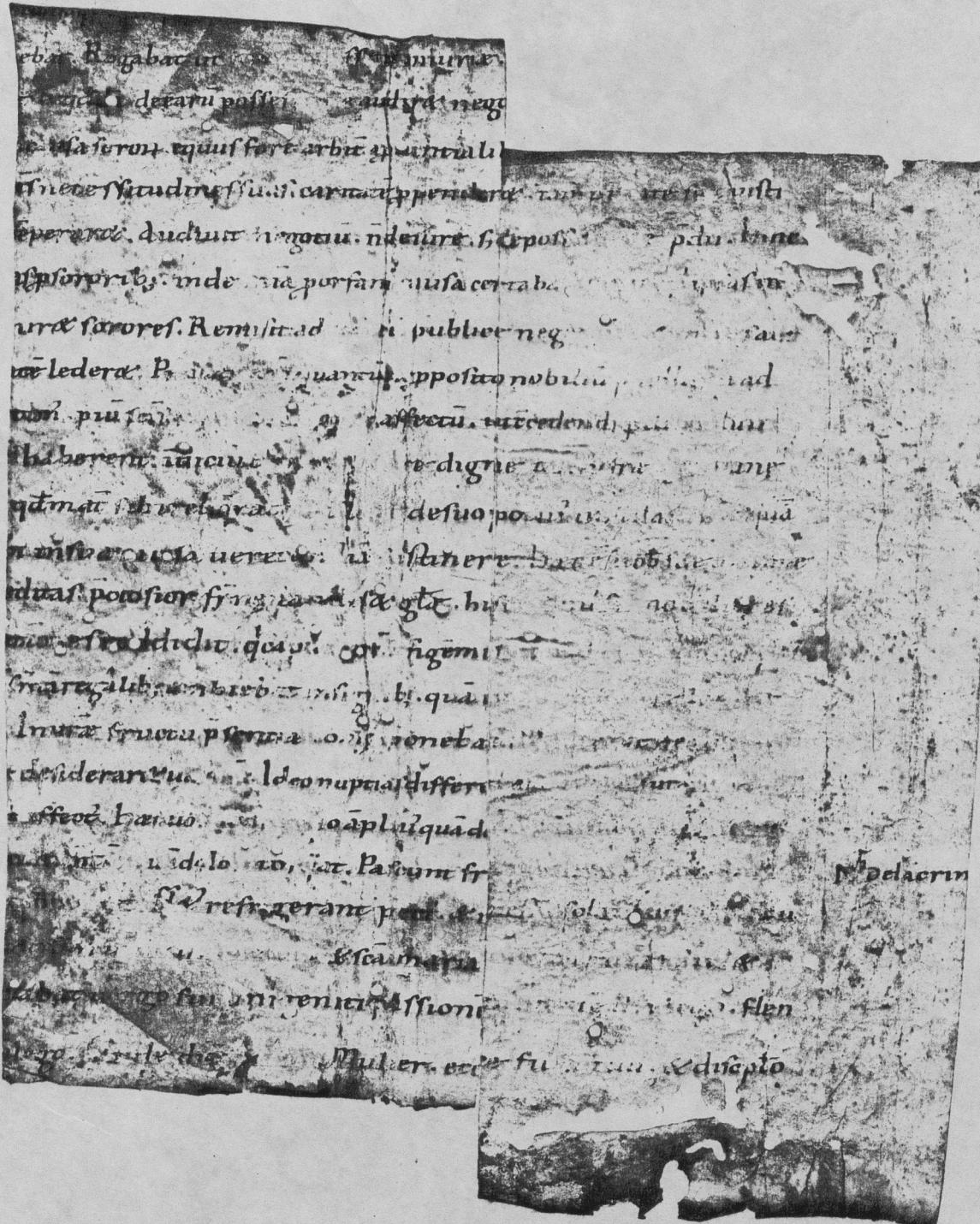
re munitione ducere reges in bireglo
fecerat ut tanta esset abundantia
argenti in hierusalem quam ralapidiū
cedrorū p̄but multitudo nem
quasi sicomores q; nascunt inçam
pestrib; & educebant aequisalo
moni de egypto & de choa. Negoci
atores enim regis emebant de choa.
& statuto p̄cio. p̄ducebant. egr
diebat aut̄ quadriga ex egypto
sex centis siclis argenti & equos
centū quinquaginta atq; in hunc
modū cuncti reges & theorum.
& siriæ equos uenunt dabant.

xviii. **R**ex aut̄ salomon amauit mulieres

verne se
curcuma
lebæt
then
pum.
lum
rum
ecl
& lumen
adimplerit ut sequitur admissio
pater aerius. tunc haec faciunt scido
mon funum. chaos idolum meab;
in monte que contra haerem. & ma
lochidolo filiorū ammos. at q; i
in hunc modū fecit univerissimuliz
mb; suis alienigenis quod adolebant
tuta & in molubam dus suis.

Minster?

(Vasdes.)

cf. Melanges UB.

2113, 6!

Epit. cof
 libat
 misse
 te
 illu
 mato
 raria
 chann
 tis
 e. Post
 uocer
 demo
 di isti
 die uel
 am
 uniu
 facta
 ev. qa
 exi
 illu
 t' fu
 lace
 amio
 reubu
 he
 iorit
 ins
 cu
 na
 p
 n
 2.
 m
 ie
 ad
 e
 Si

creas alidm patia omni
 sicut filiu tu unic
 Romane autem ex clamaunt
 et perinde eius. imp
 rima. Deus erit dix
 omni tribus apud ea. Te claman
 mea deo. video de longe q. ut rive
 beate erit. Id tenet
 gus et sharagdū leuauerit a. Et
 aut die scdm̄ c̄suetudinē ave v. in
 ut ea. et allata aq̄ benedix ea si
 eriac. et bapti lauit ea p.
 sua serena augusta. innoce
 filii et sp̄e sc̄i. ab eodē aut. sic
 dicebat serena filius sus. ut fidelit
 amaret xpianā religionē. Post mīser
 v detē et annos duos expletū emarū
 fabrica. dioclecianū suadente serena
 uore sua augusta. ex p̄t honorare
 beatū eriacū. et p̄cepit. ut secur
 posset manere in urbe romana. P
 multō v reportis. venit legatus are
 psarū ad diocleterianū augustū. ut quā
 se eria ev̄ diaconū dirigatur. q̄afr
 lia ei a demonio ueraret. Et di
 cianū p̄cepit serene auguste. va
 caret ad se eriacū et suadent eriac
 ryge psarū p̄gere. dī q̄m v̄bū er
 riacū uocat̄ uenisset. q. huius legatio
 ms ordīnū adūsset. lato animo dī en
 Co autel o dñi mei ihu et uita secur?
 Qd multa. dīcepta a serena xpianis
 simus augustau omib ad uehiculū
 uita necessariis ses di eriacū lau
 sharagdū ev̄ legatis p̄cesserit ad nauem.
 Et ev̄ legati eos navē secū mīre pura
 rent. beatū eriacū ev̄ sotissimis. elegi
 pedib p̄sidē int̄re. Et ev̄ utq; n̄ arr
 perent. p̄uenient isti abulando. am
 qm illi nauigando. q. ev̄ illi regi
 rū satori de aduentu cyrili sc̄i
 et annūciat̄ v̄fūsc̄i iustit̄ eos sine
 mora s̄ p̄sentari. Et ev̄ p̄sentati v̄t.

Epit. ad arthen
 credidimus patrum quip
 pater filii clunie
 sonum dicit et clamavit
 omnes eis imp
 quae dicitur curiae diu
 muri ibi enim erat. T. c. la man
 mia dix. Vide de longe q. ut tu
 breviari. T. c. en
 gus et simonydi leuauerit
 aut die secundum c. fuitudine
 ut ea et alia ab eo
 curiae. et baptizauit ea. p.
 sua serena augusta. innoic
 filii & sp̄c sc̄i. ab eodis au
 dicebat serena filius suus ut fideli
 amaret xp̄ianam religionem. Postmodis
 v. decē et annos duos ex parte marū
 fabrica. diocles. an̄ suadent serena
 uxore sua augusta. epit. hoc orare
 beatū curiacū. et p̄cepit. ut securi
 posset manere in urbe romana. Po
 multū v. tēporis. venit legatus a re
 psarū ad diocletianū augustū. pri
 se curia v. diaconū dirigunt. qāsi
 haec ademonio uocant. T. c. di
 cian p̄cepit serue auguste. ru
 caret ad se curiae q. suadent ei ad
 rygē psarū p̄gerit. ad q̄m v. huius
 rias uocat uenisset. et huius legatio
 nis ordinis audisset. huius animo dicit.
 Cū auxil. o dñi mei illū & uada secū?
 Qd multa. accepta a serena xp̄ianis
 sum. augusta. omnib. ad uehiclem
 my. necessariis sc̄i. de curiae lani.
 sa. marayd v. legatis eruerit ad nauem.
 Et ev legati eos navē secū mōre para
 rent. beatū curiacū v. locū sūsus. elegi
 pedib. p̄side mōre. Et ev uīq. v. a
 perent. puenet isti abulando. am
 q̄m illi nauiganda. et ev illi regi
 riū satori de. v. uenit cīmā. et so
 cī annunciatū fuisse. iussit eos sine
 mora s̄ p̄sentari. Et ev p̄sentari v. e.

om cir. exponit utrum
 su. a. tunc et regnabat
 ciriacus uita uita uita
 huius exponit utrum
 ad eum. Quod est agere. Et si nondum bene
 uita ac uita uita tunc noster Christus per
 nos i. immundis suis ex. quia non reue
 s. fuit. Et respondet diabolus ait.
 Ergo tu es filius dei. Et ego eximi
 in nomine domini mei dñe xpi cui auxilio
 uita. Et respondebat ait. Et id est fatigari
 a. et dubitare. Et quoniam te perduxi.
 Unde dicitur. Beatus enim ciriacus in
 diffusa pugilla fatigari. piceat se in
 uita. uita. et transcu laetamus domum.
 T. sed ipso immundis spic. impetrat dñs
 i. hec pugnare et res ab ea. Respondet
 diabolus ait. Nam tu as ubi in gr
 at. Sed ciriacus dicit ait dñs p. n. s.
 id est ipse. dñs deus ipse est impetrat. ut esse
 et ab eo in uoce ululatu magna emit
 teri ex clamore. et summa. et clamor
 dicitur. O nomi uerabile. qd. me coar
 cit exire. C. qd. uero hora. iobia salua
 ta est. T. beatus enim ciriacus. filius
 de infinito qd. et seipsum suam erit. Re
 spondit iobia et ait. Crede in dñm
 uim. xpi. qui in iudicis tempore. et
 circummissus inter solito et caruila
 uer eam. Et benedictio sonit. baptizans
 eam. Leuata enim de fratre iob adiuvo
 re dñs ihesu qui perficit beatem in aetate ipse
 est uix. Cade. uero hora ipse rex ev omnia
 milia sua baptizans est. et aliu p. n. sem
 fecus est p. n. numero qd. regnum. cuius
 est baptizans. His ita p. n. regno ob
 milit beato ciriacus infinitas pecuni
 as. Cum beatus ciriacus dñe. H. os grām dñi
 cum ibi qd. p. n. offerim. s; fide esti
 man. Et nichil accepit nisi tantu panē
 et aqua. qd. et largo et suarago usus
 est. Post dies autem qd. draginta. quis ascen
 des uane. et p. n. et p. n. omib. et p. n. vix

I pse eis esumma et est perpetuum ethi
I uperit & diuiditur in diversis condicione
is minor in de gressu et in morte
S eruitus caput eius non atra ex parte
I ultrius: & summis idemque vertice ex parte
amq: per ratis infelix humna campi
lter ac angust illas: modico impugnare
all' sanguinis infusus invenit mortis
I spissi luci: a quo cum rapido etiam latere
A prostrata: regre terram talia subducere

55.04.16.

versus sed et mea brachia
doloris hinc hunc dolo
C ad amarus hunc

Fragm. 37

Fragm. 37

cf. Karol 4° theol. 2027

8° theol. 63

Stat.
Trib.
L.V. >

cf. Var. Pal. lat. 235,
fol. 67^v
(Bannister)

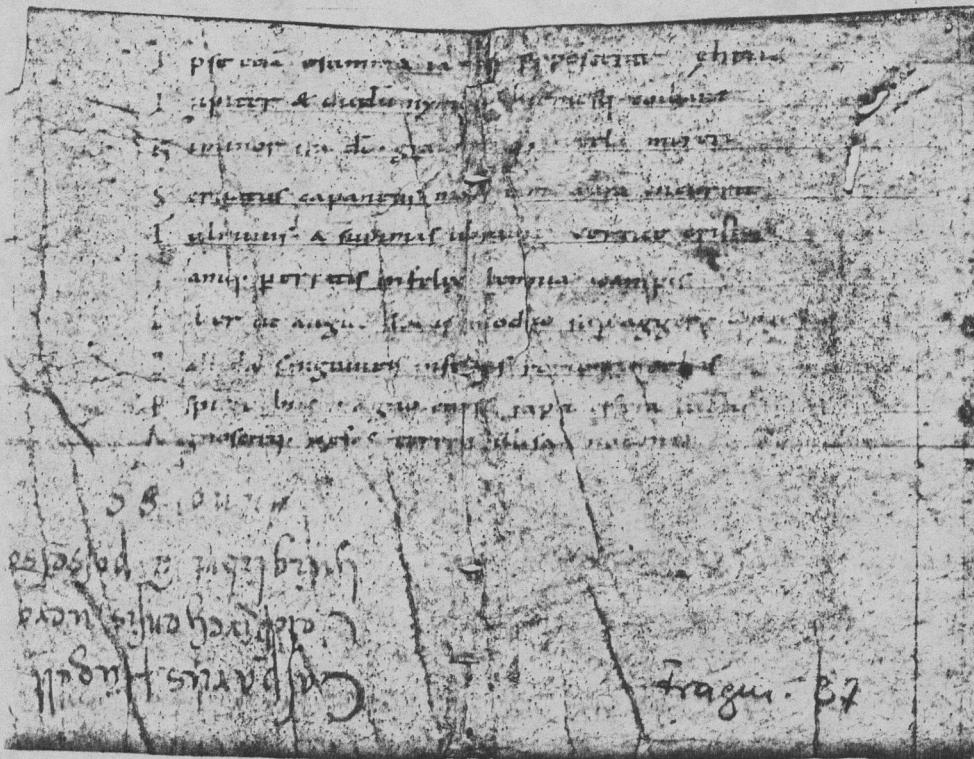
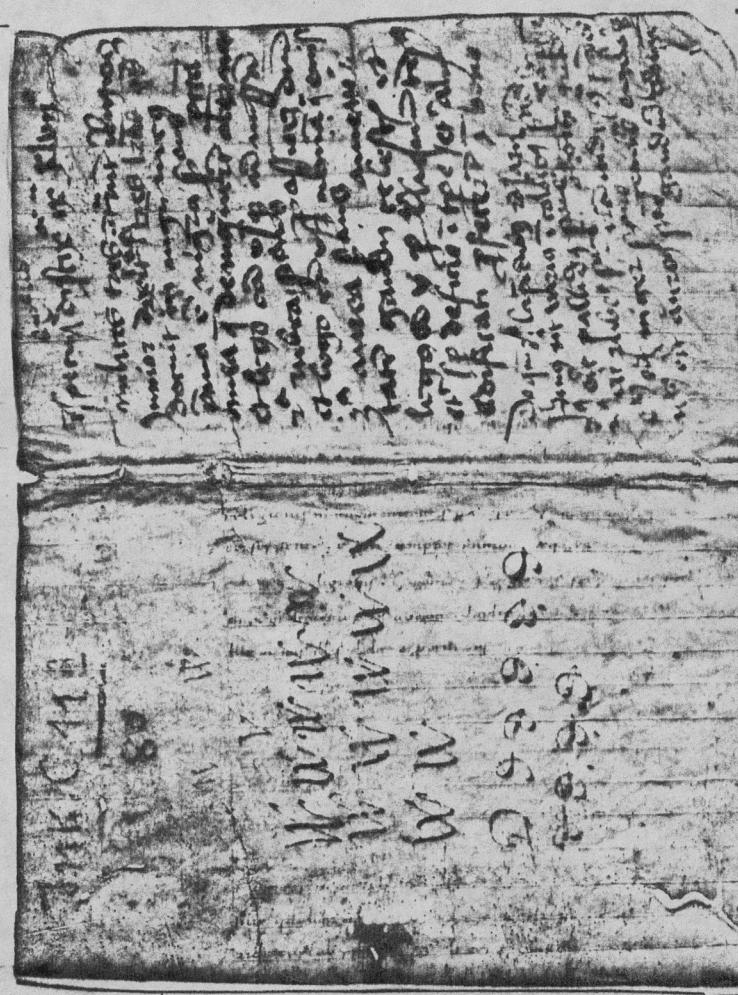
560 cf. Blr. lat. 90. 847.
(Holdershaw!)

565

570

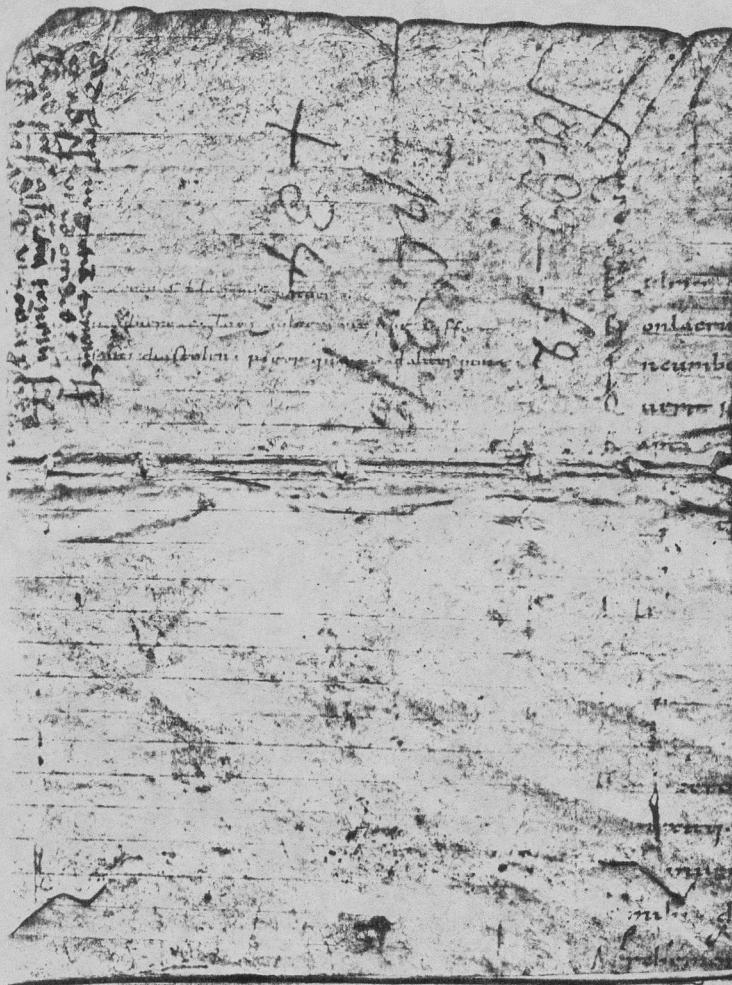
575

580

Fleida L.B.

Fragm. 87

593

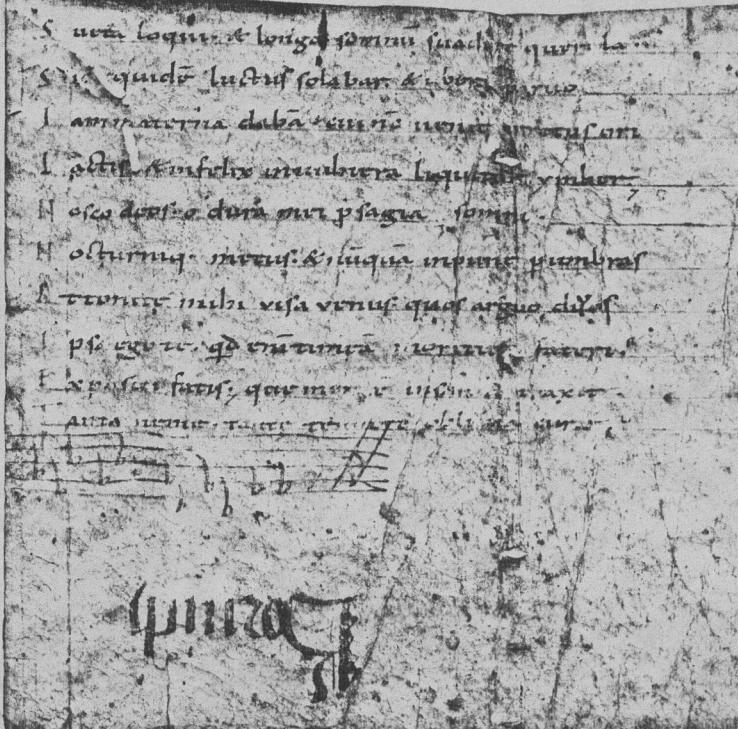
595

600

605

610

615

Filda L.B.

S' uita loqui. & longa somni suadere quicq; la.
S' i'quidē luctus solabat. & ubiq; duxit
I amitterea duba: cui nō uenit omnis art
I p̄dix. & infelix inuicta liquit in ymber-
osco dec̄s: o dura m̄i p̄sagia somni.
olturnq; metus. & nūquā impune p̄umbas
et uox multe resūta venus: quos arguo dij̄os
p̄i exor: qd crūtimū moritur facit.
E xponit fatus: que m̄r. & insinuāt maxit
aut̄ nūmero. tunc tēm̄to obli uerit.
~~obit~~
~~obit~~
~~obit~~

quintus

Ipsorum illam nobis fiduciam datur
Sed quisque scia nos loquendo. Dic nescio
A maxe coepit. C. semper quicunque vide
Postridie adonum scia p. qui obsecra.
Ut sibi cuius faciat copiam illa non temere
Negram tuum aut facere illa hinc cunem.

Bonam. bonis pgnata. similes uelut
Tegit lucis facere. similes nego.
Nostri quid age per noscere. & illa ducere.
Cupiebat. & metuebat absens p. p.
Non est palissae et p. immobilem.
U. Ille in dolorat amur ginem atque ignobillem.
Duxit illi. ne quam faceret. D. quid scilicet ip.
C. quid fieri est parasitus qui clam p. hoc mis.
Homo confidens. qui illud omnes pdunt.
D. quid discesserit. C. hoc consilium quo dicitur credere.
L. e. isti. morbo qui cum genere p. cum
bis ualant. & illos ducere. eadem hoc lexibet.
Ex ptegnatu dicim. et sub scribi dicim.
Atque niam mea. al simula bo uirginis.
Adiuces ueniemus. qui fueris pater.
Que matr. unde que genita uisit. omnia hec
Con singulis. quod est multa bona apud modum.
Cur uite rumbili reselles. uincit scilicet.
Pater ad eum. in hi parva et luctu. quid impa.
U. U. agnus lenos tua erat. D. i. regaliter audire.
C. per tuas. homini faciu est. ueniu. minimo.
duxit

D. quid narras. C. hoc quod audi.
Ore. quid est suruisti. C. nesci. p. de.
Vnu hoc scio. quod sunt. seruimusque
animo. D. placet. hic n. si u. i. p. est. offecim.

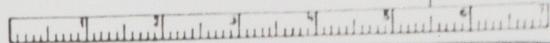
254
 et tampho p̄h. salutem aduenire.
 Credo hoc mihi responde p̄h. vale. hic est
 sed sat in omnia ex sententia D. uelle conuilema.
 p̄h. Quid istuc est. A. Regna p̄bdicta.
 Bonas me absentie hie fecisti miseras.
 p̄h. e ho amicu suscenselli. C. caris p̄bdictu.
 D. ego ne illi non suscensem. ipsu suggestio.
 D. a p̄t mihi inconspectu nunc suculpa ut sit.
 Lenore patre illi factu esse acceptum.
 p̄h. At qui nihil feci patre. qd suscensem.
 D. Prox. similia omnia omnia ne.
 Vini cognosc. omnes nos. p̄h. hanc ita est.
 N. hic in noxa est ille ad clesen lenda causam adest.
 Cu ille est. hie p̄pae est traclum opus suum.
 C. probe horum facta imprudens deplorat senex.
 D. Nam niger tressent cu illo lucidat p̄bdicta.
 p̄h. Si est patre culpa tampho inseadmisserit
 Ex quatu minus perficer. aut same reperans.
 Non causam dico. quia quod mecum sui sit.
 Sed si quis fecit malitia sacerdos sua.
 I. his diebus m̄as fecit adulescentiae.
 Ac morte nostrane culpa carit. in uictu
 Quis expedit in uictu ad dimicandum.
 C. Nino sem eansam. epidepsit hinc logiu.
 N. An quisque audierit quis est in iste
 Tunc uictu ad dimicandum uixiu non respondeas.
 I. Ita ut ille fecit p̄h. fuit in adulecentia
 Ite
 Officium liberalis. postquam ad indices
 Temu est. non potuerit cognoscere logiu.
 Ita cum rursum idem alius loquens fecerit p̄bdictu.
 C. Iam loquuntur scilicet radii qui apparetur dñe.
 I. re. salve. salutem aduenisse gaudeo. D. ob

10/20

ot. 44

Bone artes sive caligines familiæ
 Cunctum dico sicut in libro cabinis meo
 In ista libri mortuus sis accusatus auctor
 Vnde omnia horum numeris simo.
 Non potest in eis alio se facere voluisse
 Ternus homine causamorari leges non sunt
 Alio se in mortuis dicitur. b. Matio Emma
 Propter mortuorum impudentem communaciles censimur
 Scimus. meruus sygnata est maxime
 Nostri necessitate habere. sed id quod nullus sibi
 Dicit claretis ergo episcopis diu inquit
 Coniunctione inope potius ducet ad dominum
 C. Nematio. acutus genit de episcopis. sumeret
 In mundo. b. aliam le. nichil est dictus factus
 b. ut nesciret in illo alio periculum seno
 scimus.

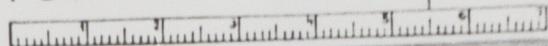
Dicitur in libro sicut dicitur in libro
 eiusdem Domini propter mortuorum non posse esse
 aliud in illo exceptum nisi nuptia punitum
 Vnde siue merita est hominè comonstrari
 M. I. stimulabile. accidit hinc ut plenaria sit pars
 C. Rompe phormone. b. istu parponatur
 C. dicitur in libro episcopis. b. Antiquo ubi nunc es
 nunc. scimus
 Vnde apud nos etiam in libro dicitur
 pte. te p. secundum et inde
 C. Rompe et parponatur
 b. At ex quies penitus hinc salutem non a domino
 Denuntiat. ipsa hinc autem fortis sit sententia virum
 A. dicitur in libro ad hanc quae dicitur
 Vnde impudenter sumit enim ad regiam plenum

hos vnde a quicq; iudicatos.
deinde rapaces Alis autem
ore: dientes ei que carnalis
neantur.

ns est uos conseruare sine
iere. In die iudicii tu
lueris anima nři ihu xpī soli
pīku. qm dñm nřm gloria
perire & potestas ante omnia
omni secula sefer. Am

NCIPIT ARGV
MENTV IERONI
MI IN EPISTOLA
AD ROMANOS.
EPISTOLA PAVLI
AD ROMANOS CAVSATIC
ecclām cduobus pplis
dest deuidēs & gemitib
ongregatam exequat me
ut can. Et ei auerterit si
dixisti quę deuolum ate-

preterea qd & psecutionem pa-
uerint quos & scos appellat. in
xpm confessi psecutiones fori
Ad hebreos ad quorū similiter
Thessalonicenses ut in mandati-
cutiones vmptrissime parant
pauli sunt numero. xiii. Ad ro-
os. ii. Ad galatas. Ad ephesios.
Ad colosenses. Ad thessalonicenses
quos hortatur ad similitudinē
hec in canone iihabetur. Relic-
primā que admodum agat eccl.
que admodum se ipsum agat. A.
sibi ecclim erit tae ordinet. A.
onesimo seruo. qui emendatus
Ex elicit PREFATIO Scī
INCIP. PREFAT. IN EPLA

PRIMVM QVERITUR QVAR
que supplementū legi sp
exempla & pcepta inicidi
uoluerit apłs has eplas. a
it. Hac aut causa factū

Casus longi banchandy sup dictabam

f. 9. ff. 12. ff. 13. ff. 14. ff. 15. ff. 16. ff.

vrum crucis esset puerus intimauit dicens Amen amen
cū cōfessi junior cingebat et abulabas ubi uolebas. Sū autē scru
ndes manus tuas. & aliust te cinget. & ducet quo non uis. T. a. d. m.

lum dominus panē uitę & intellectus & aqua sapientię salutaris potauit
altauit eum apud proximos suos. In medio ecclie aperuit os suum & in
spiritu sapientię & intellectus & exalti

In manuū namq; exten
signauit qđ p morte crucis martyrio coronandus incinctio
ius qđ uinciendus apsequuntore inductu quo nolle. qđ tor
passurus c̄tra uoluntatē esset humānē fragilitatis. S; ne grauius
deret̄ petro p̄dicta ad h̄o passio crucis. hanc suo c̄festi curauit
replo. ut cruciatū martyri coleauisse ferret quo se meminisse
uo redēptori mortis accipere sententia. & In medio ecclie

cū & impleuit cum dominus spiritu sapientię & intel lectus. v. Mi sit.

manum suam & terigit os meum. & impluit In mat. l. v. d.

eus electus quem elegi posui super. cum spiritum meum. & Hic est discipulus
uolo manere donec. Misit dominus manum suam & terigit os meum & re

Sunt de his sanctib; qui non gustabunt mortem donec uideant filium
regnio suo. & Iohannes autem apostolus virgo dei electus cui virginem matrem
virginī commendabat. C. A. P. Cibauit illū dñs panē uitę &

uis. & aqua sapientię salutaris potauit illum. Y. M. N.

singaudio manentes corā dño uocessu aucti fundit & dico

unite. Qui celi terreq; rector ad terrestria descendens inter-

selectos sibi c̄iunxit famulos. Extitit et ecclā scōrum per-

opnia. & in sonoris cantib; laudes dicat sumi regis. E quorū

in suis nobis nō consortio nomine iohannes dictus dei

utus. unc saluator castitatis clarū p̄privilegio de peccato

somit clara oratione uerat. nde multa satiatis scriptiorum

vulcedine et incelis & interris multa uisa p̄dicauit. ndclau
dō semp patri nctn & filio una cū scō spū inscpit na selā am

A nmedio ecclie aperuit dominus ossium & impluit eum spū sapientie &
intellectus aevia. OR

Eccliam tuā dñe benignus illi
beati iohannis cuangelistē illuminata doctrinis addona puc

terna. P AD. Cibauit eum dominus pane uitæ & aqua sapientie por

ADIII. Spiritu sapientie salutaris repletus cum dominus & intellectus.

Adedit illi dñs claritatem eternam & nomine eterno hereditavit illum.
discipulus meus int̄e complacuit anime meę dicit dominus.

Inmedio ecclie aperuit dñs osc̄. et impluit cū spū sapientie
lectus. Inmedio ecclie fuit iste est iohannes qui supra domini ri
tus apostolus cui reuelata sunt secreta celestia. Ponam te signaculum dicti a
inconspectu meo semper quoniam elegit. Dixit dominus matr̄ sue mi
filius tuus ad discipulum autem ecce mater tua alleluia.

Beat̄ iohannis cuangelistē q̄s dñe supplicatione placatus.
nobis tribue & remedia sempiterna concede. P NAT IN

Istorum est enim regnum celorum qui contempserunt unam mundi & per-

Suenerunt ad premia regni & lauerunt stolas suas insanguine agni.

Os cuius hodierna die p̄conium innocentis martyris n̄ loc
se moriendo c̄fessi sunt om̄a innobisitorū mala mortific
tiā quā lingua nr̄a loquit̄. etiā moribus uita faturur.

Regem regum dominum uenire adoremus quia ipse est corona sanctorum.

Yer Rex glōse Quere de m̄. IN N O C E Secus decursus aquarum pi
uinciam iustorum sed in lege domini sunt uoluntas eorum. Beatus ur
tes preceptum domini constituti sunt in monte sanctoruſ. Quartū P
scitore quia dominus sanctos suos mirificauit. cū inuidore Secunduſ
iustue coronisti eos dñe. Uerba mea In universitate gloriarum & honorum

Fidelis d's e q̄ n̄ patiet uos
temptari sup id qd potestis.
sed faciat cū temptatione etiā
puentū ut possitis sustinere.

Vox clamantis ecclē ad au-
res dñe q̄s tue pietatis aseen-
dat. ut percepta uenia pecca-
toꝝ refiat operante deuota-
te protegente secura. P. f R v.

Adoremus dominum quoniam
ipse fecit nos. A Domine deus in adiutorium
meum intende. P Sal uii. v bade

bunt labia mea. Itaqꝫ fr̄s mei cū
ueneritis ad manducandum
in iuicē expectate. Quicūqꝫ
manducauerit panē uel
calicē dñi bibent indigne-
reus erit corporis & sanguini
nisi d̄bet aut se ipsū homo.
& sic de pane uero edat &
de calice bibat. Qui enim
manducat & bibit indig-
ne iudiciū sibi man-
ducat

& bibit. n̄
di iudicans corpus
dñi. I dō int̄ uos multi in-
firmi & imbecilles. & dor-
miunt multi. R D e us in

te ipera ui domine non confun-
dar in eternum in tua uictoria ubi

ra me & cū n̄ pe me.
E tu mihi indeum protector rem
& in focum munitum ut saluum
facias. In tua. Itaqꝫ fr̄s mei
cū conuenitis ad mandu-
candum in iuicē expectate. S
quis esurit domi mandu-
cat. ut n̄ in iudiciū conui-
niatis. Letera autem cū uene-
disponā. Vespīalibz autem ne
uos ignorare fr̄s. Scitis q
cū gentes essetis. ad sim-
lachra muta put duceb-
mini euntes. Idō notū u
facio qd nemo in spū di-
quens. dicit anathema
itv. & nemo potest dice
dñs itē. n̄ in spū scō. R
pleatur os meum laude
dicam glorie tu e tota d
magnificentia tu a nolim proie-
intempore senectutis cum defecet
uirtus mea deus ne de re unqu
me. v bāudebunt labia mea cū e
gauero tibi & anima mea quam r
de mi sti. Cū defecent. Q uasi
nes uō graciarū s̄t idem a
sp̄c. Et diuisiones ministr
tionū s̄t idem autem dñs. Et
diuisiones operationū su-

quid tamquam mihi amicis
catus adiutat in fideliis.
Exstimo quod hoc bonum esse propter
instante necessitatē. quō bo-
num ē homini sic ē. Alligat
et iudicii. noli querere solutio-
nē. solus es ab uxore. noli
querere uxore. Si autem accepe-
ris uxorem nō peccasti. & si up-
sent virgo nō peccat. Tribula-
tione tamquam habebunt
huiusmodi. ¶ Paratum cor me-
um de us paratum cor meum co-
do & placuisse domino. Et agi-
gloria mea erit platerum & exulta in
vulgam diluc. lo. Cantabo. Alleluia
autem dico filii Tempore ē re-
ligione. & ut quod habent uxo-
res. tamquam habentes sint. Et
qui sunt tamquam nō flentes. qui
gaudent. tamquam nō gauden-
tes. & qui emunt tamquam possi-
dentes. & qui utuntur hoc man-
do. tamquam nō utantur. Preterit
enī figura huius mundi. Vo-
lo uos sine sollicitudine esse.
Educor meus ubi prauam mā deus
inceptor meus es deus meus misericor-
dissimus. q. V. Eripe me de iniuria
qui agis me. Ius & ab iniuria tuā
et laetitia.

in libera. me. q̄ s̄ ms. uisi
de uxore ē sollicitus q̄ s̄
ām suā implaceat dō. q̄
auē cū uxore ē sollicitus q̄ s̄
st̄ mundi q̄ s̄ placat dō.
Et mulier innupta dō.
cōgrat quie s̄ dñi ut
cō corpore & spū. Que dō nu-
ta ē cogitat quie s̄ mō mei
q̄ s̄ placeat uno. Porro hoc ad
iustitiae uerū dico.
laquetū uobis iniiciā. s̄
id q̄ d honestū ē. & q̄ d s̄
tate p̄beat unū obser-
di. Exaudi dei us deprecati
me. q̄ s̄ intend oratione meae afimbi-
ter te ad te clamū. q̄ s̄ do
V. Damascenare tur cor meum impetrat
utasti me de duxi mi me. Afimbi-
taq. q̄ s̄ exultimat stāre. q̄ s̄ p
videt ne cadat. Tēptatio
uos nō app̄hendat nisi p̄mā
n. 1. Repleti sum
ēximiois nostris
manū omnium qui uel-
lent libera nos domine. S
at nob̄ q̄ s̄ diuē mā tū
ali iniumentibz peccati
nōx p̄iculis tē metas n̄
p̄tegente saluari. p. 3

Præstervæn. Boethius fragm. n. 18

Præstervæn. Boethius fragm. n. 18

D. Amstædius. Boethius fragm. n. 18

D. Amstædius. Boethius fragm. n. 18

F. mæ cunctis in dñe dñe

D. mæ cunctis in dñe dñe

A. mæ cunctis in dñe dñe

T. mæ cunctis in dñe dñe

E. mæ cunctis in dñe dñe

I. mæ cunctis in dñe dñe

S. mæ cunctis in dñe dñe

R. mæ cunctis in dñe dñe

L. mæ cunctis in dñe dñe

C. mæ cunctis in dñe dñe

G. mæ cunctis in dñe dñe

M. mæ cunctis in dñe dñe

H. mæ cunctis in dñe dñe

P. mæ cunctis in dñe dñe

V. mæ cunctis in dñe dñe

B. mæ cunctis in dñe dñe

N. mæ cunctis in dñe dñe

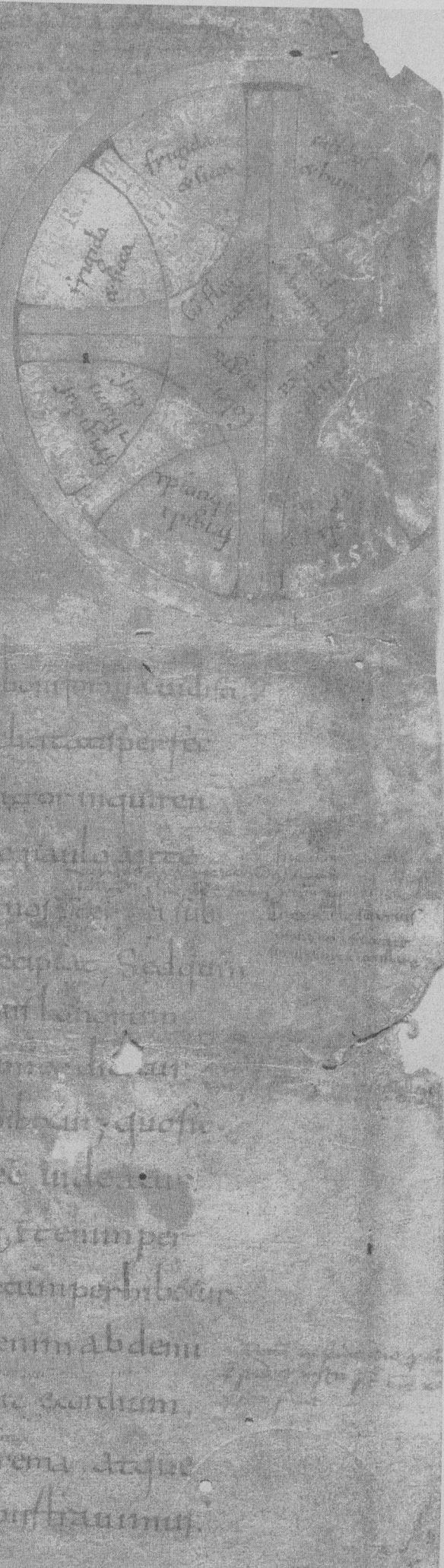
O. mæ cunctis in dñe dñe

U. mæ cunctis in dñe dñe

Z. mæ cunctis in dñe dñe

X. mæ cunctis in dñe dñe

Y. mæ cunctis in dñe dñe

Werke zurück; sie zeigen somit, daß man in Nordhausen mehrere Psalmenkommentare besessen hat: Augustins *Enarrationes*, Cassiodors *Expositio* und das pseudohieronymianische *Breviarium*.

3. Das Fragment eines Psalmenkommentars aus Essen

Das Frigm. lat. 24 der Universitätsbibliothek Jena ist ein beachtliches Doppelblatt, 44,5 x 33 cm groß⁷⁹. Zwei Stücke eines anderen Pergamentblatts mit liturgischem Text des 12. Jahrhunderts (aus Missale oder Brevier, Tob. 1, mit neumierten Partien) sind darangeklebt worden, vermutlich als man das Material in der frühen Neuzeit zum Einbinden verwendet hat. Das Doppelblatt selbst ist etwas beschnitten, besonders am oberen Rand, wo einiges von der Glossenschicht verlorengegangen ist. Es war im übrigen teilweise mit Papier überklebt. Dieses ist neuerdings abgelöst und der Text somit freigelegt worden⁸⁰; stellenweise ist er freilich auch jetzt noch unsicher oder überhaupt nicht zu lesen. Das Doppelblatt hat offensichtlich einmal einem älteren Kartenband mit der Signatur 2 Geogr. I f. 4 als Einband oder Umschlag gedient. Die darin enthaltenen Karten sind niederländisch (etwa zwischen 1570 und 1640 gedruckt), doch läßt sich die Provenienz des Bands nicht ermitteln⁸¹.

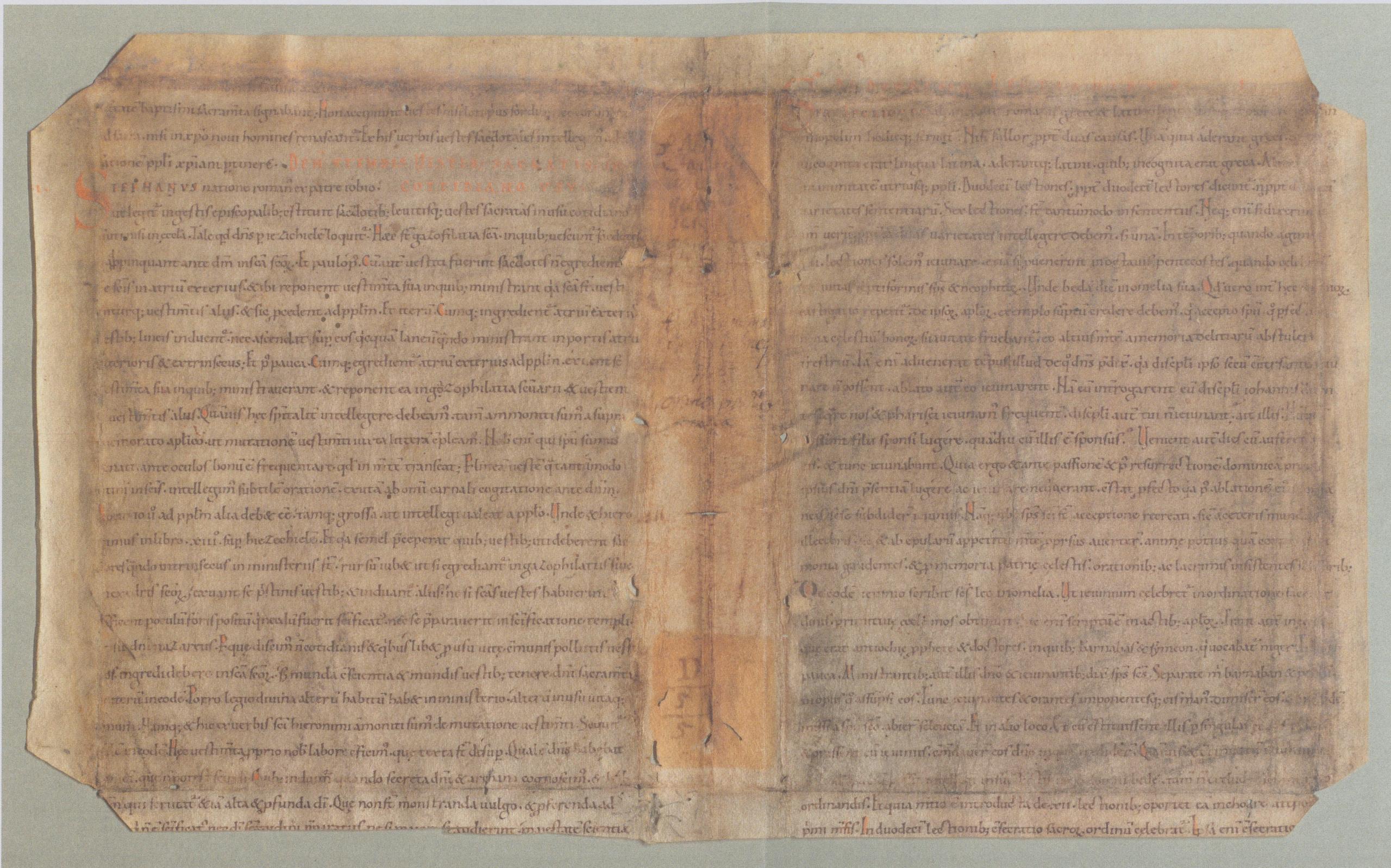
Das Fragment lat. 24 ist der Rest eines glossierten Psalters in der gallikanischen Version (16,13–17,37; 21,29–24,19). Er war von vornherein mit Glossen geplant worden. Sie umgeben die Psalmen dicht gedrängt auf allen Rändern, außerdem sind einige wenige zwischen den Zeilen eingetragen worden. Als Verweiszeichen, die die Marginalglossen mit den jeweiligen Bezugswörtern in den Psalmen verknüpfen, dienen sorgfältig ausgeführte Majuskeln (in der Folge des Alphabets). Auf fol. 1 sind sie mit drei Punkten, auf fol. 2 mit einem links unten abgehenden Haken versehen. Diese zusätzliche Kennzeichnung wählte man vermutlich deshalb, weil die Buchstaben des Alphabets ja schnell aufgebraucht waren und man nicht wieder von neuem mit einem A beginnen wollte, ohne es in seiner Form von dem vorausgehenden A zu unterscheiden. Zwischen Z und dem A, mit dem die nächste alphabetische Serie beginnt, hat man als Verweiszeichen offenbar eine et-Ligatur benutzt, so auf dem linken Rand von fol. 1^v (hier fehlt das korrespon-

79) Siehe oben S. 59.

80) Herrn Dr. Joachim Ott (Universitätsbibliothek Jena) danke ich dafür, daß er das Papier hat ablösen lassen und dadurch die genauere Untersuchung des Fragments ermöglicht hat.

81) Freundliche Auskunft verdanke ich Frau Dr. Irmgard Kratzsch (Universitätsbibliothek Jena).

Amalar

Fulda, Priesterseminar, Amalar

angia immundo celebrant. Augani quoq; uocant ut qui inua iuxta coniugii processer. in ludo
sequentis quoq; copule gaudio miscant. Cur nemo & in spirituali ordinatione q; p. sacerdotum
ministeriu honor dō ciungit tales ciemant. q; ut impfcti ordinari epi gauderant. At
p. eus iudia omnipotenti dō p. eis partē fundunt. In anni ap. t. i. temp. indecessori mīse.
mīq; natu r. dñi nr̄i ihu xp̄i celebrat eſerationes ministrabant. usq; ad simpliciū qui
fuit a beato Pet. & o. xl. viii. ipſe p. mis sierunt in februario. ni fallor nulla ob aliam
cauā. nisi uitando ciungendis p. p. in quis xp̄i corpori q; p. sacerdū ministeriu puebunt.
qd nullom fatus fieri potest. quā si p. eos patriarchas ecquib; xp̄i natū generentur.
Qd si impossibile ē. scđn sp̄m dignū & habile hoc ē. ut p. int̄p̄tatione patriarcharū nomi
num nascant̄ mīre. q; genealogie xp̄i uidetur familiarius ascensi. Et dā integrū ē sie unū
cinq; generationi singularis ebdomada deputat. ita p. unaquaq; ebdomadā eſerationē
celebrat. cuius ēgruenti p. singula tēpora que ēuenire possunt uirtutib; & initiatib;
inbus patriarcharū. q; in articulis genealogie positi se. eſeratio celebrat. P. res tesserā
etate chades. annualeſ sunt ebdomade. xl. ii. Tot generationes scđn matrē xp̄i se cu
to. Tot enī ebdomade inueniunt̄ ap̄ma sabbati p̄mi mīsi. inq; ad quā artā sabbati. x. viii.
Conſeratio. i. celebrat̄. i. sabbati. i. mīſi. qd ē in loco abrahā generat xp̄m. Abraham
imp̄ratus ē pat̄ multarū gentiū. cui dū hū ē. In semine tuo. benedicent̄ om̄is gentes. Dū
dicit̄ stat in semine multoꝝ. cū tentium p̄sua excep̄t̄ plausim. & primum patriarcha
abrahā genit̄. ē ipſi ſeri xp̄e. inq; semine p̄misit̄ ē abrahā benefic̄ om̄is gentes. hū cū
erat̄ tēp̄ uermi et̄ corat̄. qd ē p̄p̄us habile ē p̄partat̄ omnib; Nā ē abrahā tū. cū tēp̄ ſu
bius mundi. que ſtas ēparat̄ adolescentię. que habilit̄ ē generationi filioꝝ. ſedā eſeran
tio ē in ſuī mīſi. sabbati. qd ē in eum ſedi catalogi am. ebdomade. Hę deputat̄
in loco filioꝝ. Nā dū imp̄rat̄ fortis manu. Ipſe p̄trauit̄ galam. idē humilit̄
sup̄bitam. Qui cīerant̄. p̄pt̄ea cīerant̄. ut fortes ſunt p̄ humilit̄. & ſtrob. a cīerare.
hū cīerat̄ in iunctio mīſe. qndo magnū ſeru ſolus ē ſup̄ trā. Om̄is. i. vnu ē. Cū uero bellis
om̄is ſuſſe. & ualdo arſiſſe in marce. Temp̄ ieuui. aptu ē bell. Ierui. cū iuit̄
celebrat̄ in ſep̄t̄bris mīſe. ii. sabbati. qd ē in iuit̄ vnu catalogi. Hę ē in. tū. p̄nēdā am
ebdomade. Et hū ſi in p̄p̄at̄ ſi p̄paratio dñi. Nulliq; dubium. ſi om̄is ſorū ſi p̄parari
aduerit. qm̄. quin potifſimi eos q; cīerant̄. Que cīeratio habet ſine uero ſuſſu
xp̄i. que aliq; dō in xiiia ebdomada finit̄ p̄p̄. ſānti p̄p̄ationē dīctū natū. natus dñi.

Fida Prosternem. Anular. 6[28].jpg

1 Doppelbl. ausgesamt 822,9 x 37,9 cm

Zu demselben Ergebnis kommen wir, wenn wir den Codex 191 der Kölner Dombibliothek, der Porphyrius und andere philosophische Schriften enthält, in die Betrachtung einbeziehen. Er wurde von fünf Händen geschrieben (*Abb. 86, 87*):

- A fol. 1^r–21^v, 22^r Z. 9 – fol. 22^v;
- B fol. 22^r Z. 1–8;
- C fol. 23^r–70^v;
- D fol. 71^r – 81^v Z. 13 *negatio*, fol. 82^r–106^v, 107^v–131^v;
- E fol. 81^v ab Z. 13 *Alia*, fol. 107^r.

Hand A schreibt den kalligraphischen Stil, der die Strenge Gruppe der illuminierten Handschriften auszeichnet. Auf der anderen Seite findet sich D auch in zwei weiteren Codices, nämlich in:

Köln, Dombibliothek, 53 (Hieronymus)¹²⁷, fol. 86rb–136^r, 136va Z. 26 *et* – fol. 146vb Z. 3, ebd. Z. 11 – fol. 157^r, 157va Z. 8 *et* – fol. 162va Z. 8, ebd. Z. 12 – fol. 162vb Z. 3, ebd. Z. 6 *alienigenas* – fol. 167^v, fol. 195^v, 286ra Z. 1–8 (Hand D) (*Abb. 88*); und in

Köln, Dombibliothek, 70 (Augustin, Sermones), fol. 155^r Z. 7 – fol. 156^v (Hand E).

Die genannten Seiten in dem Codex 70 sind ein Nachtrag und können deshalb im folgenden beiseite bleiben. Die Beteiligung der Hand D an dem Codex 53 ist dagegen von Bedeutung, weil wir dadurch in einen älteren Schrifthorizont gelangen. Hier stellt sich zunächst allerdings ein Datierungsproblem. Zweimal, sowohl auf fol. 1^v als auch auf fol. 195^r, ist in lockerer Capitallis rustica *Liber sancti Petri scriptus sub tempore* (fol. 1^v folgt *domni*) *Evergeri archiepiscopi* eingetragen¹²⁸. Man hat daraus geschlossen, daß der Codex 53 in der zweiten Hälfte des 10. Jahrhunderts (genauer gesagt: 985–999) entstanden sei, doch es ist fraglich, ob die Einträge aus Evergers Zeit stammen. Es ist sehr wohl möglich, daß sie bloß eine Bibliothekstradition des 11. Jahrhunderts widerspiegeln, die falsch ist. Wenn die Einträge den Sachverhalt richtig wiedergeben sollten, wäre nicht nur die Hand D des Codex 53, sondern auch der Codex 191 in die Zeit um das Jahr 1000 zu datieren, und damit bekäme man dann ein kaum akzeptables frühes Datum für den Schreibstil der Strengen Gruppe. Wir brauchen dieses Problem nicht weiter zu verfolgen und halten nur fest, daß die Codices 53 und 191 jedenfalls nicht später als in der ersten Hälfte des 11. Jahrhunderts angefertigt worden sein können.

127) KOTTJE, Schreibstätten S. 162 f. mit Abb. 7; CHROUST, Monumenta palaeographica Ser. 2, Bd. 1, Lief. 7, Taf. 8 f. (= 308 f.).

128) Kat. Köln 1998 S. 30 Abb. 16.

In sequentiū; exponit eis adhuc tunc nec esset nūs sit. Cur hī q̄dāntur sōtūlē ordinationē
q̄ p̄sicerū ministeriū hōmo dō cūmgt̄. Tales cāreantur q̄ iū p̄sicerū ordinarii epi q̄ audeat.
Ipc̄i custodia omnipotenti dō p̄cessātē fūndant. Gregorius dīsignatē lebeant uel in
plurimū fīs ei. cōnocētū mōnstrat q̄ p̄hibitiū sit ars hoc facere. inde ritālib; non e. ip̄i.
Hec uī ep̄s ordinarie p̄sumat. ne fūrtū beneficiū p̄sicerū erāt. Addit̄ ei. Ad cōfēratio nē
ei vītūs olei sup̄ caput. Inde dīē bēta in libro nī. de tabernaculo cōuassit ei. Indit̄ uī sacris uestib;
pōnit̄ sc̄i. mar. oleo unctio nīs p̄fundit̄. ut p̄grām sp̄s sc̄i cōfēratio p̄sicerāt̄ nīq̄d̄ ex que p̄missa fūt̄
indumenta uirtutū absq; grā dī possim̄ habere. S̄dā māt̄ nēcessē c̄ auxiliū q̄d̄ tribuit̄ idnō ubiq̄
almaiorē c̄scēderit gradū. plurimoy fuerit regimini p̄latiū. M̄ystice dīē psalmista. Hic it
ungentū incapite qd̄ descendit in barbā barbā aaron. Augustini in traſlatu psalmoz. Quis
erit sacerdos. nisi unū sacerdos q̄ intravit in seā sc̄oz. Quis e. sacerdos. nisi iſ fuit & uel hīna & cōfēdit. Sicut
ille q̄tū in mundo nī inuenir & mundū qd̄ offerra. Seipſū obtulit. Nicarius. epi efficit̄ pōnit̄ sc̄i
oleo incapite ungit̄. caput nr̄m xp̄e ē. caput nr̄m undū ē oleo vīnībili. Ep̄s q̄a uicarius. epi
ē incapite ungit̄. Ab illo significat̄ se acceppe hanc uētōnī ḡram. q̄ caput ē totus eccl̄ē. p̄nū
mīs ḡram. q̄a caput sit eccl̄ē sibi emissē. Xp̄e p̄mittūs eccl̄ē ut p̄pellat. ep̄s p̄sibi emissi uice. epi
ut regat sibi eccl̄am emissa sic xp̄e tutā eccl̄am. Hoc sonant uerba cōfēratio nīs ei. Videlicet
eī eccl̄ēa ep̄sopale. ad regendā eccl̄am tuā. & plebem uniuersā. Et alit. Dic̄ ḡregorius in
p̄rēdictib;. M̄leum in capite. caritas in mīte. Quia uicarius xp̄i ē. dilectionē quā xp̄e nobis
monstrauit & docuit. in eo debem̄ inuenire. atq; ab eo ad eamulū nr̄i p̄festus traſc̄it.
S̄tū h̄c que ex trinūceus gerunt̄. signa s̄t̄ rerū intūmarū. Si q̄s in mīte habuerit
ip̄sas res. ip̄sē uerū sacerdos. Ac ideo uerū. qd̄ petrus dīē de uniuersis catholiciſ.
Uerū sc̄i. regale sacerdotium. Dicit libellus s̄līm cuius ordinem cōlebat̄ ordinariis
apud q̄dām. ut duo epi teneant euanḡlm sup̄ caput ei. Qd̄ neq; uerū auct̄oritas
canonica. neq; aplīca traditio. neq; canonica auctoritas. Potest tam̄ euanḡlii pos̄itio
sup̄ caput ponere tūtes ut dīs idem euanḡlii firmē in corde ei dīp̄centur. ar. in
monitione eum q̄ consecerat̄ recordari se amplius et̄ sub iugō euanḡlii. qui forū. benedictio
tert̄a enī dī. benedictionis omium eleſtōz. dīē bēta in expositione de tēplo fāciōnib;
Quā dīē. benedictio dīs. uītēs dīm. p̄silioſ cū maiorib; ip̄se dīē. q̄a tu regales singulis
s̄līm opera eoz. Com̄mūnūs ergo ibi benedictio omium erit eleſtōz. at tam̄ p̄dīſ
operū qualit̄.
Page 1/1

Filda Pustakam. Analar_6[2].jpg

Übernahme von Motiven oder Formen einer anderen Schule, die ihrerseits gut datiert sind. Auch parallele Erscheinungen in der zeitgenössischen Plastik hat man gelegentlich herangezogen – nicht immer in überzeugender Weise; doch darauf braucht hier nicht eingegangen zu werden¹⁰⁷. Wenn ein illuminiertes Buch „fortgeschritten“ aussieht als ein anderes, lässt sich nicht sagen, wie groß der zeitliche Abstand zwischen den beiden sein muß. Geradezu grotesk ist die Argumentation von Bloch und Schnitzler im Fall des Evangeliiars Bibl. 94 der Bamberger Staatsbibliothek¹⁰⁸: das Ms. 16 (1143) im Musée Condé zu Chantilly (eine Werdener Handschrift vom Beginn des 12. Jahrhunderts) setze den Stil des Bamberger Evangeliiars voraus, doch sei dieser in dem Ms. von Chantilly bereits so verhärtet, daß ein „größerer zeitlicher Abstand“ zwischen den beiden Codices angenommen werden müsse; Bibl. 94 sei daher um 1050 einzurordnen. Man fragt sich verwundert: Warum nicht um 1020? oder um 1070? Wie kann man diesen „größeren zeitlichen Abstand“ begründen und abmessen? Mit ganz anderen Überlegungen kommt man dagegen zu einer Datierung des Bamberger Evangeliiars ins erste Drittel des 11. Jahrhunderts, denn seine Schrift zeigt den Stil der Hand K des Bamberger Sedulius-Scottus-Codex Bibl. 146, und dieser gehört etwa in die Jahre 1010–1020¹⁰⁹.

Wo die kunsthistorischen Bestimmungen so unsicher oder so wenig überzeugend sind, dürfte es geboten sein, die Paläographie zu Rate zu ziehen. Diese ist allerdings nicht immer in der glücklichen Lage, eine völlig einwandfreie Lösung anzubieten. Die Kölner Schriftentwicklung im 10. und 11. Jahrhundert ist weitgehend eine terra incognita. Wie es scheint, bieten auch die nichtilluminierten Kölner Codices nur wenige, sichere Anhaltspunkte zu einer Datierung. Für die Ausgangslage am Ende des 10. Jahrhunderts ist neben dem Everger-Lektionar der Wiener Froumund-Codex (Österreichische Nationalbibliothek 114) von Bedeutung, der etwa in den

107) Nur nebenbei sei bemerkt, daß wiederholt das Weihedatum von St. Georg in Köln (1067) in unerlaubter Weise zur Datierung der Codices herangezogen worden ist; siehe etwa VON EUW, Handschriften und Einzelblätter S. 27–37. BLOCH und SCHNITZLER (Malerschule 1, S. 98) behaupten: „Die Eintragungen auf fol. 2^r und 2^v ergeben das Jahr 1067 als terminus ante quem“ des Evangeliiars aus St. Gereon (Stuttgart, Landesbibliothek, bibl. fol. 21). In Wirklichkeit besagen die „Eintragungen“, die von Weißen des Jahres 1067 handeln, lediglich, daß sie nicht vor 1067 gemacht worden sein können. Für die ursprüngliche Entstehungszeit des Stuttgarter Codex sind sie überhaupt nicht relevant.

108) BLOCH – SCHNITZLER, Malerschule 1, S. 86; zu diesem Codex vgl. HOFFMANN, Bamberger Handschriften S. 114; SUCKALE-REDLEFSEN, Handschriften 1, S. 137–142 Nr. 82; 2, S. 137–139 Abb. 463–470.

109) HOFFMANN, Bamberger Handschriften S. 119.

Augia immundo celebrant. cūgati quiq; vocant. ut qui in via iā coniugii p̄cesser
 sequentis quoq; copule gaudio misceant. Cur n̄ ergo & in spirituali ordinatione q;
 ministeriu homō dō cīungit tales cūeniant. q; ut impfes tu ordinari ep̄i gaude
 p̄ ei custodia om̄ipotēti dō p̄ces parit fundant? Primi aplici semp indecētri
 m̄q; natuñas dn̄i nr̄i ihu xp̄i c̄elebrat eſecrationes ministrabant. usq; ad simili
 fuit a beato PETRO. xl viii. ipſo p̄mus ſacerdauit in februario. ni fallor nullā ob
 cauā. niſi intimando cīungendis ppinquis xp̄i corpori q; p̄ ſacru ministeriu p
 qd nullom̄ ſatiuſ fieri potest. qua ſi p̄ eos patriarchas exquib; xp̄e nat̄ ē generen
 Qd ſi imposſibile ē. ſedim ſp̄m dignu & habile hoc ē. ut p̄ int̄p̄ationes patriarchar
 num naſcant m̄te. q; genealogie xp̄i uident familiarius aſcisci. Et q; a inegrui ē
 cuiq; generationi ſingularis ebdomada deputat. ita p̄ unāquaq; ebdomadā c̄leci
 celebrare. cauſa c̄gruenti p̄ ſingula tēpora que cūenire poſſunt uirtutib; & int̄